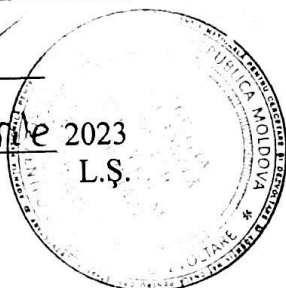

APROBAT
Agencia Națională pentru Cercetare și
Dezvoltare

Director general _____

(semnătura)

“28” decembrie 2023
L.Ș.

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL
privind executarea proiectului de cercetări științifice
Program de postdoctorat (2023-2024)

Proiectul: *Promovarea reformelor în sistemul organelor jurisdicționale din Republica Moldova prin optimizarea reglementărilor competenței generale*

Cifrul proiectului: 23.00208.0807.06/PD I
Prioritatea Strategică: *Provocări societale*

Directorul/Rectorul organizației

Șarov Igor

Consiliul Științific al USM
Președintele al Consiliului

Georgeta Stepanov

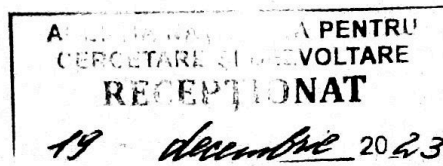
Conducătorul proiectului (postdoctorand)

Prisac Alexandru

L.Ș.

Chișinău 2023

Nr. 556

1. Scopul și obiectivele propuse spre realizare în cadrul proiectului în anul 2023

Scopul proiectului în anul 2023 constituie elaborarea cadrului teoretic privind racordarea și consolidarea cadrului juridic privind competența generală.

Obiectivele propuse au fost documentarea privind practica judiciară, analiza doctrinei și a legislației, elaborarea planului tezei și scrierea manuscrisului tezei.

2. Etapele în anul 2023

1. Documentarea privind practica judiciară, doctrinei și a legislației privind competența generală în Republica Moldova.
2. Documentarea privind competența generală pe plan internațional și analiza datelor statistice privind cauzele civile examinate ce implică soluționarea conflictelor de competență generală.
3. Formularea ipotezelor de lucru.
4. Elaborarea materialului pentru desfășurarea acestuia.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor

1. Colectarea informațiilor privind practica judiciară, doctrina și legislația la proiectul de cercetare din cadrul bibliotecilor, instanțelor judecătorești, organe jurisdicționale.
2. Documentarea din sursele altor state pentru a acumula informație conexasă proiectului de cercetare.
3. Redactarea textului tezei de doctor habilitat.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

Toate acțiunile realizate pentru atinerea scopului au fost efectuate în următoarea consecutivitate:

- a) Au fost efectuate cercetări a literaturii de specialitate în Biblioteca USM, Biblioteca Andrei Lupan, Biblioteca Publică de Drept, Bibliotecile online la tema tezei în care au fost studiate peste trei sute de lucrări științifice.
- b) A fost studiată literatura juridică din România în urma deplasării la Biblioteca Națională a României în perioada 06.02.2023 -08.02.2023 în care au fost studiate peste o sută de lucrări științifice și didactice;
- c) A fost definitivat planul tezei de doctor habilitat cu consultantul științific;
- d) A fost studiată practica judiciară la tema tezei în judecătoria, curți de apel și Curtea Supremă de Justiție prin acces la bazele de date intstante.justice.md și csj.md
- e) A fost efectuată deplasarea la Biblioteca Națională a Franței din Paris și acumularea informației la tema tezei de habilitat, în perioada 21.06.23 -24.06.23;
- f) Au fost elaborat și transmise spre publicare mai multe articole științifice menționate mai jos în punctul 6 al prezentului raport.
- g) A fost scrisă teza de doctor habilitat în mărime de 90 %

5. Rezultatele obținute

- ❖ Manuscrisul tezei este realizat în volum de 90%

6. Publicațiile la tema tezei de DH

2. Articole în reviste științifice

2.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS

1. PRISAC, Alexandru. General alternative and contractual jurisdiction in Moldova and Romania based on the alternative procedural right of parties. In: *Access to Justice in Eastern Europe*, no. 3 (20), 2023. pp. 167-178. ISSN 2663-0575.

2.2. în reviste din străinătate recunoscute

2. PRISAC, Alexandru. The Inadmissibility of the Duality of the Exclusive General Competence of the Constitutional Court of the Republic of Moldova in Relation to the Powers of the Courts In: *Annals of "Dunarea de Jos" University of Galati, Legal Sciences. Fascicle XXVI*, Vol. 6, no. 1/2023. pp. 270-277. ISSN: 2601-9779. In: *Annals of "Dunarea de Jos" University of Galati, Legal Sciences. Fascicle XXVI*, Vol. 6, no. 1/2023. pp. 263-269. ISSN: 2601-9779.

3. PRISAC, Alexandru. The Duality of the Exclusive General Jurisdiction of Courts and other Jurisdictional Bodies in the Republic of Moldova. In: *Legal Sciences. Fascicle XXVI*, Vol. 6, no. 1/2023. pp. 270-277. ISSN: 2601-9779. In: *Annals of "Dunarea de Jos" University of Galati, Legal Sciences. Fascicle XXVI*, Vol. 6, no. 1/2023. pp. 263-269. ISSN: 2601-9779.

2.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4. PRISAC, Alexandru. Instituția competenței generale – o premisă a existenței formei private de apărare a drepturilor civile. In: *Vector European*, 2023, nr. 1, pp. 41-44. ISSN 2345-1106 (categoria B).

5. PRISAC, Alexandru. Competența generală – o premisă a existenței formei judiciare de apărare a drepturilor civile. In: *Studia Universitatis Moldaviae (Seria Științe Sociale)*, 2023, nr. 3(163), pp. 214-220. ISSN 1814-3199 (categoria B).

6. PRISAC, Alexandru. Felurile competenței generale. In: *Vector European*, 2023, nr. 2, pp. 28-31. ISSN 2345-1106 (categoria B).

3. Articole în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

7. PRISAC, Alexandru. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense. In: *Актуальні Проблеми Права, Психології Та Педагогіки В Умовах Війни*, 13-14 aprilie 2023. Ucraina, Біла Церква, pp. 75-78.

3.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

8. PRISAC, Alexandru. Deosebirea dintre competența generală și competența jurisdicțională. In: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 194-199. ISSN 2587-3571.
9. PRISAC, Alexandru, RUSU, Dumitrița. Competența jurisdicțională la înaintarea acțiunii privind exercitarea dreptului de gaj. In: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 200-205. ISSN 2587-3571.

3.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

10. PRISAC, Alexandru. Evoluția competenței generale în Moldova și Țara Românească. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 347-351. ISSN 2587-4365.
11. PRISAC, Alexandru, RUSU, Dumitrița. Competența generală la înaintarea acțiunii privind exercitarea dreptului de gaj. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 326-329. ISSN 2587-4365.

7. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

8. Diseminarea rezultatelor proiectului

- PRISAC, Alexandru. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense. In: *Актуальні Проблеми Права, Психології Та Педагогіки В Умовах Війни*, 13-14 aprilie 2023. Ucraina, Біла Церква, pp. 75-78. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru. Deosebirea dintre competența generală și competența jurisdicțională. In: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 194-199. ISSN 2587-3571. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru, RUSU, Dumitrița. Competența jurisdicțională la înaintarea acțiunii privind exercitarea dreptului de gaj. In: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*, Ed. Volumul X, 7 iunie 2023. Cahul: Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea I, pp. 200-205. ISSN 2587-3571. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru. Evoluția competenței generale în Moldova și Țara Românească. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 347-351. ISSN 2587-4365. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*

- PRISAC, Alexandru, RUSU, Dumitrița. Competența generală la înaintarea acțiunii privind exercitarea dreptului de gaj. In: *Prevenirea și combaterea criminalității: probleme, soluții și perspective*, Ed. 5, 18 mai 2023, Chișinău. Chișinău: 2023, Ediția 5, pp. 326-329. ISSN 2587-4365. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru. Conferința Științifică Internațională Development Through Research And Innovation – 2023, 25 august 2023, Chișinău: ASEM. Articol: Competența generală condițională – impunerea unei consecutivități sau a unei condiții de respectare a procedurii prealabile în legislația republicii moldova. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru. Conferința Științifică Internațională Tehnologizarea Și Digitalizarea Procesului Civil și a Executării Silite, 14-16 septembrie 2023, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din Târgu Mureș Facultatea de Economie și Drept. Târgu Mureș, România Articol: Restituirea cererii de chemare în judecată în legătură cu nerespectării condițiilor de exercitare a dreptului la acțiune privind competența generală. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*
- PRISAC, Alexandru. Conferința Științifică Națională cu participare internațională „Integrare Prin Cercetare Și Inovare”, 9-10 noiembrie 2023. Chișinău: USM. Articol: Declararea inadmisibilității acțiunii în contenciosul administrativ și refuzul de a primi cererea de chemare în judecată ca efecte procesuale dublate. *Prezentarea rezultatelor proiectului sub formă de rezumat.*

9. Concluzii în limba română și engleză

Competența generale nu este o instituție doar a dreptului procesual civil, dar constituie o instituție juridică interamurală specifică mai multor ramuri de drept procedural: drept procesual civil, drept procesual penal, drept procesual contravențional și dreptul constituțional în cadrul procedurii jurisdicției constituționale. Această instituție juridică este studiată în cadrul disciplinei drept procesual civil în virtutea caracterului de drept comun a acestei ramuri de drept.

Din punctul de vedere al structurii logico-juridice a normei juridice, toate sancțiunile ca elemente a normei juridice conțin implicit o trimitere la competența generală a instanței de judecată sau a altor organe jurisdicționale. Aceasta fiindcă în caz de încălcare a dispozițiilor normei juridice se aplică forța de constrângere a statului prin intermediul organelor abilitate a statului pentru obligarea respectării lor.

Reglementările mixte ale competenței generale în codificările normelor procesuale constituie o problemă din punctul de vedere al perceperii clare a esenței acestor prevederi în ansamblu cu altele stipulate în legile speciale. Toate aceste din considerentul, că după natura acestei instituții juridice, reglementările ei urmează a fi prevăzute în codificările procesuale civile, ca o prevedere cadru pentru celelalte norme juridice privind competența generală care le găsim în multe alte acte legislative.

Prevederile normative privind competența generală constituie o premisă a existenței formei judiciare a drepturilor civile fiindcă activitatea instanței judecătorești de apărarea

a drepturilor subiective nu ar fi existat dacă această autoritate publică nu ar fi fost competentă de a examina aceste cazuri.

Conclusions in English

The general jurisdiction is not an institution of civil procedural law only, but constitutes an interaural juridical institution specific to several branches of procedural law: civil procedural law, criminal procedural law, contraventional procedural law and constitutional law within the constitutional jurisdiction procedure. This legal institution is studied within the discipline of civil procedural law by virtue of the common law nature of this branch of law.

From the point of view of the logical-legal structure of the legal norm, all sanctions as elements of the legal norm implicitly contain a reference to the general competence of the court or other jurisdictional bodies. This is because in case of violation of the provisions of the legal norm, the coercive force of the state is applied through the authorized bodies of the state to oblige their compliance.

The mixed regulations of the general competence in the codifications of the procedural norms constitute a problem from the point of view of the clear perception of the essence of these provisions together with others stipulated in the special laws. All this from the consideration that, according to the nature of this legal institution, its regulations are to be provided in the civil procedural codifications, as a framework provision for the other legal norms regarding the general competence that we find in many other legislative acts.

The normative provisions regarding the general competence constitute a premise for the existence of the judicial form of civil rights because the activity of the court to defend subjective rights would not have existed if this public authority had not been competent to examine these cases.

Conducătorul proiectului PRISAC Alexandru

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII AL
REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT
DIN MOLDOVA

MD-2009, mun. Chișinău
str. A.Mateevici 60
tel.: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

MINISTRY OF EDUCATION AND
RESEARCH OF
THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MOLDOVA STATE UNIVERSITY

MD-2009, Chisinau
A.Mateevici str. 60
phone: (+373) 22244821, fax: 22244248
www.usm.md, email: rector@usm.md

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC al USM

EXTRAS

din proces-verbal nr.2
de la ședința din 14 decembrie 2023
a Consiliului Științific al Universității de Stat din Moldova

Au fost prezenți: 14 membri din 15

Obiect de referință:

Aprobarea rapoartelor științifice anuale ale cercetătorilor antrenați în postdoctorat

În temeiul *Regulamentului de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.499 din 29 mai 2018 și a *Regulamentului instituțional privind organizarea și desfășurarea programelor de postdoctorat*, adoptată la Ședința Senatului USM din 30.06.2023, se aprobă Raportul științific privind executarea proiectului de cercetări în cadrul Programului de postdoctorat cu titlul ***Promovarea reformelor în sistemul organelor jurisdicționale din Republica Moldova prin optimizarea reglementărilor competenței generale***, cu cifrul 23.00208.0807.06/PD, elaborat de **Prisac Alexandru**, doctor în drept.

Președintele Consiliului Științific
profesor universitar

Secretar al ședinței

Georgeta Stepanov

Lilia Spînu

DEVIZUL DE CHELTUIELI PE ANUL 2023

Conducătorul proiectului Prisac Alexandru
(numele, prenumele)

Denumirea codurilor economice	Codul economic	Total	Inclusiv	
			Buget (resurse generale), mii lei	Cofinanțare (venituri colectate interne), mii lei
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	27,55	27,55	
Servicii neatribuite altor aliniate	222990	10,0	10,0	
Bursele de studii studenților autohtoni	281211	75,16	75,16	
Total		112,71	112,71	

Notă: Vor fi incluse doar categoriile de cheltuieli conform HG 382/ 2019, și cu descifrările pe fiecare cod economic în parte.

Rectorul USM Igor Șarov
(numele, prenumele)

Contabil (economist) Crețu Raisa
(numele, prenumele, semnătura)

